Ao. 1843. | DONDERDAG, | No. 90. | 9 NOVEMBER.

JE MAINTIENDRAI

# SURINAAMSCHE COURANT.

## PARAMARIBO.

### Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 6 November 1843.

(28539) JOHAN CAREL GODLIEB SCHULER, heeft op heden aanteekening gedaan van zijn voorgenomen vertrek uit deze Kolonie.

De Gouvernements Secretaris,
Bij afwezigheid van denzelven,
A. WILDEBOER,
1ste Commies.

### Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, den 8 November 1843.

(28543) Op heden is aanteekening gedaan van het voorgenomen vertrek uit deze Kolonie van JACOBUS FREDERIK SCHILT.

De Gouvernements Secretaris,
G. S. DE VEER.

### Militair Bureau.

*Den 6 November 1843.*

Door den Gouverneur Generaal, is bij Order van heden, No 250 | 24, aan den Heer H. W. VARENHORST, op deszelfs verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van Tweede Luitenant bij de Schutterij.

De Kapitein Adjudant,
R. H. ESSER.

## ADVERTENTIEN.

(28559) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 10den November 1843, des voormiddags om *half negen* ure, ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden, uit gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen op den hoek van de *Keizer- en Zwartenhovenbrugstraten*, La. D. No. 1 Nieuwe Wijk en La. D. No. 167 Oude Wijk; aankomende HENDRIK KRAANSTUIJVER.

Eenige *MEUBELAIRE GOEDEREN*, waaronder een *PIANO FORTO*; aankomende J. G. J. HELMCKE.

*Paramaribo, den 7 November* 1843.
T. M. SCHOTBORGH.

(27701) *HEDEN MORGEN* ten tien ure, opening der inschrijvingsbilletten op de geannonceerde

***24 balen schoone ordinaire Katoen***

van Plantaadje *Zoezigt.*

*Paramaribo, den 9 November* 1843.

(27700) Allen die iets te vorderen hebben van den ondergeteekende, gelieven zich bij hem te vervoegen, ten einde eene *minnelijke schikking* aan te gaan.

Tevens geeft hij kennis aan het geëerde Publiek, als dat hij NIEMAND tot de waarneming *zijner Zaken*, heeft aangesteld.

*Paramaribo, den 8 November* 1843.
S. BEELDSNIJDER.

(27123) De Vendumeester M. A. KEIJSER, zal MORGEN om *negen* ure, verkoopen:

PROVISIEN, STUKGOEDEREN, PLANKEN, ect.

### Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

Den 5den dezer, het Schip Paramaribo, Kapt. J. C. Töpper, hebbende 51 dagen reis.

Idem, het Schip Adolph Frederik, Kapt. G. Zwanenburg, hebbende 47 dagen reis.

Idem, het Schip Celebes, Kapt. T. Gars, hebbende 51 dagen reis; Passagiers: Jean Taharij en Charles Louis Persone. — Allen van Amsterdam.

UITGEKLAARD.

In het Neder district Nickerie:

Den 7den October, het Schip Nickerie Packet, Kapt. C. Heffkes, naar Amsterdam, lading: 239 vaten Suiker, 42 balen heele en 8 balen gebroken Koffij en 20 balen schoone Katoen.

Den 10den, het Schip Equator, Kapt. J. G. Kunst, naar Rotterdam; lading: 171 vaten Suiker en 8 balen schoone Katoen.

UITGEZEILD.

Van 's Lands Etablissement van Houtvelling aan de rivier Coppename:

Den 15den October, de Engelsche Brik Catharina, Kapt. T. Barret, naar Barbados, geladen met 1823 kubiek voeten diverse HOUTWAREN, benevens 8 stuks Molenwieken en 20 douzijn Spaken voor Wielen.

## Statistieke Opgave

DER

KOLONIE *SURINAME*,
OVER HET DERDE KWARTAAL
DES JAARS 1843.

GEBOREN:

| | |
|---|---|
| Van het Mannelijk Geslacht | 38. |
| » » Vrouwelijk » | 31. |
| | 69. |

OVERLEDEN:

| | |
|---|---|
| Van het Mannelijk Geslacht | 61. |
| » » Vrouwelijk » | 47. |
| Levenloos Geboren: 4. | 108. |

*In den Echtenstaat hebben zich begeven:*
5 Paar.

*In hetzelfde tijdvak Gemanumitteerd:*

| | |
|---|---|
| Van het Mannelijk Geslacht | 7. |
| » » Vrouwelijk » | 9. |
| | 16. |

*Aangekomene Schepen:*

| | |
|---|---|
| Uit Nederland | 22. |
| » Noord-Amerika | 7. |
| » andere vreemde Plaatsen | 9. |
| | 38. |

*Vertrokkene Schepen:*

| | |
|---|---|
| Naar Nederland | 22. |
| » Naar Noord-Amerika | 10. |
| » andere vreemde Plaatsen | 7. |
| | 39. |

| | |
|---|---|
| Aangekomene Personen | 60. |
| Vertrokkene » | 28. |

UITGEVOERDE PRODUCTEN.

Naar Nederland:

| | |
|---|---|
| Suiker | 8,156,918 pond. |
| Heele Koffij | 771,184 » |
| Gebroken dito | 80,504 » |
| Schoone Katoen | 201,180 » |
| Vuile dito | 26,265 » |
| Kakao | 71,361 » |
| Rum | 24,044 Gall. |
| Oud Zilver | 249 Lood. |
| » Koper | 4,285 pond. |
| Kwassie Hout | 2,820 » |

1 Okshoofd Lemmetjeswater
7 Vaten Huiden.
31 » Arrowroet.
5 Kelders »

Naar Noord Amerika:

| | |
|---|---|
| Melassie | 293,634 gall. |
| Oud Koper | 1,010 pond. |

Naar vreemde Plaatsen:

55 Balken, metende 1531½ kubiek voeten verschillende Houtsoorten,
19 Molenwieken; — en
200 bossen Bananen, van 's Lands Etablissement van Houtvelling aan de rivier Coppename.

## Waardoor behaagt men best?

Een rijk koopman had eene eenige dochter, een braaf en beminnenswaardig meisje. Men kan ligt denken, dat de vader dit kind zeer teeder beminde.

Toen het kleine Karolijntje (zoo heette dit goede kind) zeven jaren oud was, overviel haar eene zeer kwaadaardige koorts. Alle aangewende moeite van den geneesheer was vruchteloos: want na eenige dagen stierf zij, en werd naast hare moeder, die twee jaren van te voren overleden was, begraven. Dat de vader over dit sterfgeval zeer bedroefd was, kan men gemakkelijk raden; dikwijls zat hij geheele uren achtereen te schreijen, en zijne beste vrienden konden hem zeer bezwaarlijk overreden, om met hen eenig vermaak te genieten. Eens gebeurde het, dat een van zijne vrienden hem een bezoek gaf, en hij weder, als naar gewoonte, treurig, even als een verlatene, in zijne kamer zat, zoo zelfs, dat hij denzelven niet eerder bemerkte, voor dat deze hem aansprak en naar zijnen welstand vroeg. Na eenige redewisseling met elkander gehouden te hebben, gaf zijn vriend (welke in zijn deernis waardig lot hartelijk deel nam) hem den raad, om zich van een ander meisje tot gezelschap te bedienen. De koopman dacht hierover na, en geloofde eindelijk, dat dit middel welligt zijn verdriet eenigermate verminderen, zoo niet geheel wegnemen zoude: hij besloot derhalve, den raad van zijnen vriend op te volgen.

De koopman had eene zuster, welke, eenige uren van hem verwijderd, in eene kleine stad woonde, en welke twee dochters had; aan deze schreef hij eenen brief, waarin hij haar zijn voornemen te kennen gaf en tevens vroeg, of zij wel genegen zou zijn, om eene van hare dochters aan hem af te staan? De moeder vertelde weldra dit voornemen van haren broeder aan hare kinderen, en vroeg haar

tevens, of zij wel lust hadden, om bij haren oom te wonen? Hiermede waren zij wonderwel in haren schik. Nu schreef de moeder oogenblikkelijk eenen brief en zond denzelven met de eerste gelegenheid aan haren broeder, waarin zij hem berigtte, dat zij zijn verzoek volkomen inwilligde. Bij de ontvangst dezes besloot de koopman, om zijne pleegdochter zelf te halen. Zoodra hij in de stad kwam, waar zijne zuster woonde, spoedde hij zich vol vreugde naar hare woning, daar hij zijne beminde zuster in verscheidene jaren niet gezien had. Zij ontving hem met zeer veel zusterliefde en bragt hem oogenblikkelijk in de kamer, waar zich hare beide dochters bevonden. Bij de intrede in dezelve zag hij de oudste der beide zusters aan eene kleine tafel zitten, waarop verscheidene dingen door elkander lagen; hij ging naar haar toe, en wilde haar regt vaderlijk aan zijne borst drukken; doch eensklaps trad hij weder terug: want zulk een kind had hij geheel niet verwacht. De haren hingen haar om het hoofd, het gezigt was misschien in geene twee dagen gewasschen; aan de vingers had zij zeer lange nagels, en haar geheele opschik was onordelijk en morsig. Nu ging de koopman van haar af; doch weldra ontdekte hij ook het andere meisje. Deze stond voor den spiegel, en toen zij iemand ontdekte, keerde zij zich om en maakte een zeer diep kompliment. De oom beschouwde haar naauwkeurig en vond haar zindelijk en netjes gekleed; doch aan haren opschik vond hij zeer veel, dat gemakkelijk konde ontbeerd worden. Ook had zij hare haren, en ze s de kleederen zoodanig met welriekende dingen bestrooid en begoten, dat het voor den oom onaangenaam was, langer in hare nabijheid te vertoeven; hij keerde derhalve naar zijne zuster terug. Deze prees wel zeer de vlijt van de oudste en de zindelijkheid en welgemanierdheid van de jongste dochter; evenwel kon toch haar broeder in geenen deele besluiten, een van deze beide meisjes mede te nemen.

Treurig keerde hij nu weder naar zijne woonplaats terug. Hij ging zeer langzaam en kommervol voorbij een veld met bloemen, waarop eenige boerenkinderen speelden. Op eens hoorde hij iemand achter zich, en ziet, het was een klein meisje; zij vattede hem minzaam bij de hand, en zeide zeer bescheiden: gij ziet zoo treurig, Mijnheer! indien gij verdwaald zijt, dan wil ik u van harten gaarne te regt wijzen, of zoo verre met u gaan, dat gij den regten weg niet missen kunt. Verheugd over de dienstvaardigheid van dit meisje, zag hij hetzelve zeer naauwkeurig aan; hare oogen glinsterden van vreugde; hare kleederen zaten ordelijk en waren daarbij zeer zindelijk.

Lief kind! vraagde de koopman; wie zijt gij? en wie zijn uwe ouders? Ach! zuchtte zij: mijne ouders zijn reeds lang dood geweest, en ik ben nu bij mijne oude moei; zij is wel arm, maar zij zegt altijd: liever wil ik droog brood eten, dan u verstooten. Dringend verzocht zij den koopman, om met haar naar hare moei te gaan. Deze deed dit des te eerder, dewijl hij aan dit meisje zulk een buitengemeen welgevallen had, en hetzelve gaarne wilde medenemen, indien de oude moei zulks wilde toestaan. En ziet dit gelukte; de oude moei gaf hieraan hare volkomene toestemming; vermits zij geloofde, dat Rosijntje (zoo heette het meisje) daardoor gelukkiger kon worden, dan bij haar. Rosijntje wilde wel niet gaarne van hare oude moei scheiden; doch daar deze haar zulks sterk aanried, zoo willigde zij het dan ook eindelijk in: want zij dacht er bij, dan kan ik ook veel meer leeren. Zij bedankte nu hare weldoenster zeer hartelijk voor al de weldaden, welke zij eenen geruimen tijd van haar genoten had, beloofde haar zeer dikwijls te zullen bezoeken, en ging voorts met haren nieuwen weldoener op reis. Werkelijk leerde zij nu ook veel meer, dan voorheen: want de gelegenheden boden zich haar ook in eene veel ruimer mate daartoe aan. Voorts gaf zij op alles zeer naauwkeurig acht, en was zoo volgzaam in het goede, dat zij in korten tijd een zeer braaf en verstandig meisje werd en haren goeden pleegvader veel vreugde verschafte.

## MAARTEN, of het kwalijk besteden van tijd en geld.

Maarten verstond zijn handwerk zeer goed, ofschoon hij nog maar leerjongen was. Zijn eenige wensch was, baas te worden; maar het ontbrak hem aan eene zekere somme gelds, die hij, om dit te worden, hebben moest.

Een koopman, aan wien zijne bekwaamheid bekend was, toonde zich bereidvaardig, om hem, voor den tijd van drie jaren, honderd gulden voor te schieten, opdat hij het gilde zou kunnen betalen, en zich datgene aanschaffen, wat hij tot de inrigting zijner werkplaats noodig had.

Men zal zich Maartens blijdschap zeer gemakkelijk kunnen voorstellen. Hij zag reeds in zijne verbeelding zijnen wel voorzienen winkel. Hij kon de menigte nieuwe klanten, die zich beijveren zouden, om hem te doen te geven, en al het geld, dat hij in een jaar met zijnen arbeid verdienen zoude, naauwelijks tellen.

In de dwaze vrolijke verrukking, waarin hij bij deze verbeelding geraakte, zag hij eene herberg. »Kom aan!" zeide hij, terwijl hij er binnen trad, ik wil mij vooreerst met dit geld toch eenig vermaak verschaffen."

Hij bedacht zich eenige oogenblikken, alvorens hij drank eischte. Zijn geweten riep hem met eene luide stem toe, dat de tijd om zijn vermaak te nemen, nog niet gekomen was, en dat hij het allereerst op middelen moest denken, om het geld, hetwelk men hem geleend had, op den bepaalden tijd terug te geven: het ware tot dus verre, zeide hij tot zich zelven, niet braaf gehandeld, zonder de hoogste noodzakelijkheid eenen stuiver daarvan te verteren. Hij liep naar de huisdeur toe, en wilde aan deze opwellende edele neigingen gehoor geven; doch hij ging weder terug en zeide: »Zoo ik heden nu eens tien stuivers verteer, en mij wegens het geluk, dat op mij wacht, een vermakelijk uurtje verschaf, houd ik evenwel nog negen en negentig en eenen halven gulden over. Al is 't meer, dan ik tot betaling van het gilde en voor mijnen winkel noodig heb; en ik kan deze kleine vertering, op éénen dag, door mijnen arbeid weder goed maken."

Dus zocht hij, terwijl hij het glas reeds in de hand had, de stem van zijn geweten te smoren. Maar ach! de arme man! het was de eerste stap, dien hij op den weg tot zijn bederf deed.

Den volgenden dag kwam hem het aangename beeld des vermaaks, hetwelk hij den vorigen dag in de herberg genoten had, weder in zijne gedachte; en hij bekreunde zich even weinig aan zijn geweten, toen hij nog tien stuivers op dezelfde wijze verteerde.

Gedurende de volgende dagen had de drinklust zoodanig de overhand bij hem genomen, dat hij, zonder gewetensangst, veel meer stuivers achter elkander nam; en dezelve, even gelijk bij de eerste gedaan had, verzwelgde. Want hij zeide bij elke vertering: »het zijn slechts tien stuivers."

Dit waren zijne onbedachtzame woorden, wanneer hij de stem der rede verstikte, die zich van tijd tot tijd liet hooren. Hij bedacht niet, dat zijn geluk op de volle honderd gulden berustte, en dat de nuttige bestemming der geheele som van het verstandige besteden van het kleinste gedeelte afhing.

Gij ziet zeker, mijne Vrienden! hoe hij ongemerkt trapsgewijze tot een liederlijk leven verviel. Hij had niet den minsten lust meer tot den arbeid, dewijl hij zich eenig en alleen met zijnen werkelijken rijkdom bezig hield, die hem onuitputbaar toescheen. En evenwel duurde het niet zeer lang, of hij werd gewaar, dat dezelve van dag tot dag verminderde. Hij zag met verbazing, dat hij zijn oogmerk thans niet meer bereiken kon, dewijl het hem in het geheel niet waarschijnlijk voorkwam, dat zijn weldoener hem nog andermaal honderd gulden zou voorschieten, na dat dezelve gezien had, dat hij de eerste zoo liederlijk had doorgebragt.

Schande en wroegingen van zijn geweten pijnigden hem, en hoe meer hij dezelve door sterken drank zocht te stillen, des te meer naderde het uur van zijn verderf. En eindelijk kwam het treurig oogenblik, dat hij, van den arbeid geheel afkeerig, zich zelven tot afschuw, en bij het vooruitzigt der verschrikkelijke toekomst, die zich hem voor oogen stelde, het leven hem onverdragelijk werd.

Hij ontweek uit zijn vaderland, werd door de furien der wanhoop vervolgd, en ging onder eene bende roovers, met welke hij allerlei schandelijke boosheden pleegde. Doch de wraak Gods liet deze niet lang ongestraft en een schandelijke dood werd het einde van zijn ondeugend leven.

Ach! had de rampzalige de eerste maal aan de stem zijner rede en aan de verwijtingen van zijn geweten gehoor gegeven, dan zou hij in zijnen stand stil en gerust hebben kunnen leven, en gelukkig zoowel, als geacht, eenen gerusten ouderdom bereiken! — Hoedt u, de zonde is eene slang!

## Voorbeeld van Onbaatzuchtigheid.

Te Berlijn stierf een regtschapen koopman, Kriger genaamd, en liet aan zijne weduwe met vier kinderen weinig meer, dan zijnen goeden naam, na.

Ter betaling zijner schulden moest zijn huis openlijk verkocht worden.

De in die stad wonende slagter Dijkman was op allerlei middelen bedacht, hoe hij zou kunnen voorkomen, dat de overgeblevenen van zijnen vriend uit het huis verdreven werden, en zijne even goedhartige als medelijdende echtgenoote raadde hem, het huis te koopen, dewijl hij alsdan in zijne hand had, de weduwe te helpen.

Hij kocht het dus voor 4225 daalders, en zeide hierop aan de weduwe, dat de lage prijs, voor welken hij het huis gekocht had, haar tot voordeel zou verstrekken; zij moest slechts naar eenen kooper omzien, die meer dan de som betaalde, welke hij voor het huis gegeven had; het overschot zou haar eigendom wezen.

Er deed zich een kooper op, die er 6500 daalders voor gaf.

Van deze som nam Dijkman zijne 4225 daalders, en de overige 2275 daalders liet hij der weduwe ten eigendom.

Hoe menig ander zou deze som als eene regtmatige winst behouden hebben!

De daad van den edelmoedigen Dijkman beviel allen, die daarvan hoorden, en de edelmoedige Hertog Frederik van Brunswijk-Oels, welke toen te Berlijn woonde, schepte er inzonderheid een ongemeen genoegen in.

Hij liet de geschiedenis van deze edele handelwijze, ten voordeele der armen, drukken en met Dijkmans beeltenis versieren.

Een exemplaar liet hij in blaauw fluweel binden, en schreef daarin met eigene hand de volgende woorden:

»Mijn lieve baas Dijkman! Neem dit klein geschenk, op uwen geboortedag, als een teeken mijner vriendschap aan. Bewaar het voor u en uwe kindskinderen ter herinnering uwer weldadige handelwijze. Neem het tot een aandenken, daar ik uw goede vriend ben.

*FREDERIK AUGUST, hertog van Brunswijk-Oels.*

*Gedrukt bij de Erven J. BRINK.*